

VURDERING AF TRUSLEN FOR PÅVIRKNINGSVIRKSOMHED FRA FREMMEDE STATER I FORBINDELSE MED VALGET TIL INATSIARTUT I 2025

Den aktuelle situation i og omkring Grønland

Grønland er blevet et fremtrædende emne i den offentlige debat i flere lande på grund af den amerikanske præsidents erklærede strategiske interesse i at tage ejerskab over landet. Debatten foregår i høj grad i en indenrigspolitisk kontekst både i USA og Rigsfællesskabet, men udspiller sig samtidig internationalt.

Dato: 28. februar 2025

De intensiverede debatter om international sikkerhed og Grønlands uafhængighed har medført spredning af misinformation på især sociale medier. Der er eksempler på, at grønlandske politikere eller privatpersoners udtalelser anvendes ude af kontekst til at fremme eller forstærke bestemte synspunkter.

Den amerikanske opmærksomhed på Grønland og spredningen af misinformation, herunder fra politikere, meningsdannere og indflydelsesrige personer fra USA, kan bruges aktivt af fremmede stater som desinformation i deres påvirkningsoperationer.

Fremmede stater forsøger løbende at påvirke politiske beslutningsprocesser og den almene meningsdannelse i Europa. Denne påvirkningsvirksomhed pågår kontinuerligt og er ikke alene fokuseret på valghandlinger såsom det kommende valg til Inatsisartut.

Der har frem mod udskrivelsen af valget til Inatsisartut været flere tilfælde af falske profiler på sociale medier, herunder profiler der foregiver at være danske og grønlandske politikere, som bidrager til at polarisere den offentlige debat. FE og PET har ikke set forbindelser mellem disse falske profiler og fremmede stater.

Fremmede stater kan bruge informationer stjålet fra grønlandske eller danske myndigheder og politikere til at understøtte påvirkningsaktiviteter. De vil eksempelvis kunne manipulere og offentliggøre information, der er stjålet via cyberspionage (såkaldte hack og læk-angreb). Styrelsen for Samfundssikkerhed (SAMSIK) vurderer, at truslen fra cyberspionage mod Grønland allerede er meget høj.

Truslen fra russisk påvirkning

Rusland har modsatrettede interesser i forhold til valget til Inatsisartut. På den ene side har Rusland en stærk interesse i at skabe splittelse mellem NATO-landene og

i at svække Vesten. På den anden side er øget amerikansk indflydelse i Grønland ikke i Ruslands interesse.

Rusland har omfattende kapaciteter til at udføre påvirkningsvirksomhed og forsøger løbende gennem påvirkningskampagner at skabe splittelse i Vesten og bl.a. at svække Vestens fortsatte økonomiske, militære og politiske støtte til Ukraine.

Det er muligt, at Rusland vil udnytte den aktuelle politiske situation i og omkring Grønland til at iværksætte såkaldte ad hoc-operationer. Formålet med en sådan operation kunne eksempelvis være at skabe splittelse mellem Grønland og USA for at modvirke amerikansk indflydelse i Grønland.

Det er mindre sandsynligt, at Rusland vil gennemføre en systematisk, forberedt og koordineret påvirkningskampagne mod Grønland og Rigsfællesskabet i forbindelse med det kommende valg til Inatsisartut. En sådan kampagne kræver en højere grad af forberedelse fra russisk side og udspiller sig ofte over længere tid.

Det er derimod sandsynligt, at Rusland vil udnytte den aktuelle situation i og omkring Grønland i sin lange, bredere anlagte påvirkningsindsats mod Vesten for at skabe splittelse mellem vestlige lande og fremstille Vesten, og ikke mindst fremstille USA, som hyklerisk, når det kommer til Vestens kritik af Ruslands udenrigs- og sikkerhedspolitiske adfærd. En sådan påvirkningskampagne vil ikke være rettet mod valget som sådan, men mod et bredere vestligt publikum og sandsynligvis også Ruslands egen befolkning.

Ruslands eksisterende netværk af propagandamedier følger den aktuelle situation i og omkring Grønland, og det er meget sandsynligt, at formålet er at påvirke den offentlige debat. Dette gælder også pro-russiske medier rettet mod et dansksproget publikum. Disse medier er dog historisk set ikke nået ud til et bredt publikum i hverken Grønland eller Danmark.

Formålet med påvirkning

Der er mange eksempler på, at lande forsøger at påvirke meningsdannelsen eller politiske beslutningsprocesser i andre lande eller internationale organisationer for at fremme deres egne interesser. Påvirkningsvirksomhed er ofte rettet mod at udnytte eksisterende skillelinjer i en befolknings holdninger, hvor det er let at skabe konflikt og polarisering. Fremmede stater forsøger også mere målrettet at påvirke enkelte beslutningstagere i en mere favorabel retning. Påvirkningsaktiviteterne kan være målrettet konkrete begivenheder, f.eks. valghandlinger, men foregår i ligeså høj grad i det daglige.

Den teknologiske udvikling har frembragt en række nye redskaber, som fremmede stater kan anvende til at understøtte påvirkning i forbindelse med valg handlinger. Eksempelvis har udviklingen af kunstig intelligens (AI) potentiale til at accelerere truslen fra desinformation, herunder ved at give fjendtlige aktører flere værktøjer til at producere desinformation af høj indholdsmæssig kvalitet. AI kan desuden øge omfanget af desinformationskampagner ved at accelerere produktionshastigheden og gøre det muligt for fremmede stater at målrette desinformation til specifikke målgrupper på tværs af kulturelle og sproglige barrierer.

Udover påvirkning via platforme på internettet udøver Rusland også påvirkning gennem traditionelle påvirkningsagenter, der skaber personlige netværk i udlandet. Sådanne agenter kan eksempelvis være lobbyister, forskere, politikere eller andre meningsdannere, der har adgang til medierne eller indflydelse på den politiske beslutningsproces. Det er dog mindre sandsynligt, at Rusland i forbindelse med valget til Inatsisartut vil gøre brug af påvirkningsagenter, der befinder sig i Grønland.

Rusland har betydelige cyberkapaciteter, som de vil kunne bruge til at understøtte påvirkningskampagner. Eksempelvis ville Rusland kunne udføre hack og læk-angreb eller hacke sig ind i nyhedsmedier eller legitime sociale medier for at sprede desinformation.

Ud over truslen fra den russiske stat er der også en potentiel, men lav trussel fra cyberaktivister. Pro-russiske cyberaktivister har det seneste år hævdet at udføre såkaldte overbelastningsangreb mod hjemmesider knyttet til valg i europæiske lande. Pro-russiske cyberaktivister har enkelte gange også hævdet at udføre simple destruktive cyberangreb i forbindelse med valg i europæisk lande. FE og SAMSİK følger om truslen bliver skærpet som følge af den øgede opmærksomhed om Grønland.

Om påvirkningskampagner

FE og PET inddeler påvirkningskampagner i tre hovedtyper.

Lange kampagner forsøger at udbrede en række narrativer, som er stærkt kritiske over for Vesten og vestlige politiske sammenslutninger, eksempelvis EU. Lange kampagner anvendes typisk til over tid at påvirke vestlige befolkningsgrupper og beslutningstagere bl.a. gennem traditionelle medier og sociale medier til at skabe splid og kaos og til at tro på egne narrativer.

Forberedte kampagner er planlagte, systematiske og koordinerede kampagner, der skal opnå et konkret strategisk mål, som afsenderen anser for tilstrækkeligt vigtigt. De midler, som indsættes, afhænger af målgruppen.

Ad hoc-operationer er målrettede, specifikke påvirkningsoperationer mod enkelte mål, eksempelvis en konkret person, eller på baggrund af enkelte hændelser. De opstår enten som reaktion på en spontan opstået mulighed eller et pludseligt opstået behov. Ad hoc-operationer anvender de midler, som umiddelbart kan aktiveres på kort tid, og udnytter ofte pludseligt opståede polariserende samfundsdebatter, der kan skabe splittelse i og imellem befolkningsgrupper.

FE og PET bruger følgende skala for sandsynlighedsgrader i analyser.
En sandsynlighedsgrad er udtryk for et skøn, ikke en beregnet statistisk sandsynlighed.

FE og PET vurderer svarer til "Sandsynligt", medmindre en anden sandsynlighed er angivet.